

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української фольклористики імені Філарета Колесси

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни „Фольклористична експедиційна практика”

Спеціальність: фольклористика
Факультет: філологічний
Форма навчання: денна

Виписка з навчального плану

№ семестру	К-ть годин	Лекції	Практичні	КР	Іспити	Заліки	Консультації
4	126					4	

Викладач: Пилипчук Святослав Михайлович

Розглянуто
на засіданні кафедри

I. Передекспедиційний етап

1. Теоретична підготовка до фольклористичної експедиції. Встановлення пріоритетних завдань (фіксація зразків календарно-обрядової поезії, записування народної прози, вивчення фольклорних новотворів, комплексний аналіз місцевої уснословесної традиції). Вивчення локальних особливостей досліджуваного регіону (межі етнографічного регіону, його історія, жанрова специфіка, діалектні норми тощо). Принципи фіксації матеріалу. Аналіз методик польової роботи. Студіювання тематичних питальників та розробка нових квестіонаріїв.
2. Практична пропедевтична робота. Розроблення докладного плану проведення експедиції. З'ясування типових норм щодо фіксації та паспортизації фольклорних матеріалів. Технічне забезпечення фольклористичної експедиційної практики. Освоєння апаратури. Проведення тренувальних сеансів.
3. Індивідуальне приготування учасника фольклористичної експедиції.
4. Передвиїзний збір для перевірки комплектності експедиційної групи
5. Виїзд експедиції у місце обстеження

II. Експедиційний етап

1. Початок роботи експедиції. Налагодження контактів із місцевим населенням. Вивчення географії місцевості. Ознайомлення із історико-культурними пам'ятками досліджуваного локусу.
2. Пошук інформантів, організація збирацького сеансу. Створення реєстру потенційних респондентів. Виявлення талановитих авторитетних знавців місцевих традицій, активних учасників народних обрядодійств.
3. Збирацький сеанс
 - 3.1. Магнітофонний запис збирацького сеансу. Встановлення „живого” контакту із інформантом. З'ясування паспортних даних. Акцентування на тих аспектах, які найкраще знає інформант. Ретельне вивчення фольклорних явищ, що презентують оригінальну місцеву традицію. Проведення повторних сеансів. Увага до фіксації варіантів одного твору.
 - 3.2 Паралельна фіксація збирацького сеансу у "польовому зошиті": паспортні дані збирацького сеансу; список виконаних творів із зазначенням, хто саме їх виконував (якщо не гуртом), і жанру (за визначенням самих інформантів і згідно з науковою класифікацією); повний словесний текст, записаний скорописом; репліки та зауваження до творів самих виконавців; незрозумілі чи нечітко вимовлені слова з поясненнями та коментарями виконавців; спостереження за манерою виконання, артистизмом виконавця; відомості про музично-співацькі, загалом фольклорні традиції його родини, розповіді інформанта про своє життя тощо; описи чи замальовки супровідних дій, ігор, інструментів, схем танців тощо.
 - 3.3. Інші форми фіксації збирацького сеансу. Фото-, відеозйомка.

III. Післяекспедиційний етап

1. Опрацювання фольклорно-етнографічних матеріалів:
 - а) Транскрипція словесних текстів фольклорних творів;
 - б) Чистове оформлення фольклорно-етнографічних матеріалів.
2. Оформлення експедиційних матеріалів для здачі та архівування
 - а. Порядок комплектування архівної папки:
 - б. Оформлення архівної папки
 - в. Звіт про фольклористичну практику
 - г. Схема населеного пункту, де проводилися обстеження
 - г. Реєстраційний список зібраного фольклорно-етнографічного матеріалу
 - д. Документування фольклорно-етнографічних матеріалів
 - е. Документування аудіозаписів
 - є. Реєстраційна картка аудіо касети
 - ж. Типовий бланк інвентарного опису
- з. Архівне шифрування фольклористично-етнографічної документації

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Глушко М. Методика польового етнографічного дослідження. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 286 с.
2. Луканюк Б. Пам'ятка студента-практиканта і збирача-початківця: Методичні рекомендації для студентів спеціальності 7.020205 "Музичне мистецтво" спеціалізації "Викладач, артист, керівник фольклорного ансамблю". – Рівне: РДГУ, 2001. – 24 с.
3. Луканюк Б. Типові форми музично-етнографічної документації. – Львів, 1981. – 24 с.
4. Методичні принципи і прийоми записування усної словесності для студентів 1-3-х курсів спеціальності "фольклористика" / Укл. Г.Сокіл. – Львів: ЛДУ, 1998. – 30 с.
5. Мишанич М. Архівне опрацювання народновокальних творів: Методичні рекомендації з музично-етнографічної транскрипції. – Львів, 1995. – 20 с.
6. Музично-етнографічна практика: Методичні рекомендації для теоретико-композиторського факультету / Укл. Б.Луканюк. – Київ: МКНЗМК, 1993. – 31 с.
7. Програма, запитальники та методичні поради дослідникам народної культури України / Упорядн. Л.Орел, К.Міщенко. – Київ: ІСДО, 1995. – 232 с.
8. Танцюра Г. Записки збирача фольклору. – Київ, 1958. – 101 с.
9. Фольклористика: Програма та методичні рекомендації до проведення фольклорної практики студентів філологічного факультету / Укл. Л.Дунаєвська, Л.Шурко. – Київ, 2000. – 40 с.
10. Фольклорна збирацька практика з курсу "Українська народна музична творчість": Методичні рекомендації / Укл. М.Мишанич, І.Довгалюк. – Київ: РУМК, 1992. – 12 с.
11. Фольклорна практика: Методичні вказівки та програма для студентів перших курсів філологічних факультетів та вчителів / Укл. Т.Борисюк, І.Денисюк, І.Остапик. – Луцьк, 1986. – 42 с.

Додаткова література

1. Актуальні питання методики фіксації та транскрипції творів народної музики: Збірник наукових праць / Ред. і упорядн. Б.Луканюк. – Київ, 1989. – 101 с.
2. Балашов Д. Как собирать фольклор (руководство по сбору произведений устного народного творчества). – Москва, 1971.

3. *Бачинская Н.* Памятка собирателя народных песен. – Москва, 1953.
4. *Беляев В.* Руководство для обмера народных музыкальных инструментов. – Москва, 1931.
5. *Боряк О.* Матеріали з історії народознавства в Україні: Каталог етнографічних програм (друга половина XVIII-XX ст.). – Київ, 1994. – 124 с.
6. *Гнатюк В.* Українська народна словесність (в справі записів українського етнографічного матеріалу) // *Гнатюк В.* Вибрані статті про народну творчість. – Київ, 1966. – С. 37-77.
7. *Гордійчук М.* Як записувати народну музику. – Київ, 1960. – 35 с.
8. *Громов Г.* Методика полевых этнографических исследований. – Москва, 1967.
9. *Данилюк А., Купчинський О.* Методичні поради та питальник для збирачів пам'яток етнографії, фольклору і топонімії. – Львів, 1989.
10. *Коваль В.* Із досвіду проведення фольклорних експедицій // Музичний фольклор в системі навчання та виховання молоді. – Тернопіль, 2000. – С. 85-89.
11. *Колесса Ф.* Кілька слів про збирання і гармонізування українських народних пісень // *Колесса Ф.* Музикознавчі праці. – Київ, 1970. – С. 444-455.
12. *Круглов Ю.* Методические указания по проведению фольклорной практики на филологических факультетах педагогических институтов. – Москва, 1977.
13. *Круглов Ю.* Фольклорная практика: Пособие для студентов и преподавателей пед. ин-тов по спец. № 2101 "Рус. яз. и лит.". – Москва, 1979.
14. *Лазутин С.* Программа и методические рекомендации по проведению учебной практики по фольклору. – Воронеж, 1979.
15. *Луканюк Б.* Спеціальні знаки музично-етнографічної транскрипції. – Львів, 1992. – 8 с.
16. *Мехнецов Ф.* Музыкально-этнографическая практика: Программа для музыкальных вузов по специальностям "композиция", "музыковедение". – Москва, 1982.
17. *Мишанич М.* Гаївки: Сюжетно-тематичний польовий питальник. – Львів, 1996. – 16 с.
18. *Морохин В.* Методика собирания фольклора. Учебное пособие для вузов. – Москва, 1990. – 86 с.
19. *Правдюк О.* Методика записування музичного фольклору. – Київ, 1981. – 55 с.
20. Программа для комплексных фольклорных экспедиций / Отв. ред. В.Гусев. – Москва, 1971.

21. *Пропп В.* Методическая записка по архивному хранению и систематизации фольклорных материалов. – Вильнюс, 1964.
22. *Селиванов Ф.* Студенческая фольклорная практика. – Москва, 1982.
23. *Сливинський Ю.* Техніка нотації народних пісень. – Львів, 1982. – 47 с.
24. *Супруненко В.* Народознавчий запитальник. – Мелітополь, 1994. – 32 с.
25. Wskazówki zbierania melodyj ludowych // Przegląd muzyczny. – Poznań, 1925. – № 2. – S. 1-9.